

Forskningsdagen

Om preklinisk
och klinisk
spjutspets-
forskning
i Göteborg

25

FEB 2016

Program

GÖTEBORGS UNIVERSITET

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN
SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET

VÄLKOMMEN TILL **FORSKNINGSDAGEN 2016**

Forskningsdagen 2016 är ett gyllene tillfälle att ta del av bredden i den prekliniska och kliniska spjutspetsforskning som just nu bedrivs i Göteborg.

Programmet består av elva sessioner med olika teman där internationellt konkurrenskraftig forskning presenteras. Föredragen riktar sig till alla som är intresserade av den hälsovetenskapliga forskning som bedrivs vid Sahlgrenska akademien och Sahlgrenska Universitetssjukhuset, men som inte är experter i ämnena.

Dagen arrangeras gemensamt av Sahlgrenska akademien och Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Varmt välkommen!

Värdar

Olle Larkö
*Dekanus
Sahlgrenska akademien
vid Göteborgs universitet*

Barbro Fridén
*Sjukhusdirektör
Sahlgrenska Universitets-
sjukhuset*

HÅLLTIDER

08.30-09.00 **Registrering, kaffe**

09.00-09.15 **Inledning**
Olle Larkö, Barbro Fridén och
Ann-Marie Wennberg
Sal: Wallenbergsalen

09.15-12.00 **HUVUDSEMINARIER**

09.15-10.00 **Njurmedicin**
Jenny Nyström
Presentatör: John-Olov Jansson
Sal: Wallenbergsalen

10.00-10.30 **Kaffe**

10.30-11.15 **Äldreforskning**
Ingmar Skoog
Presentatör: Ann-Marie Wennberg
Sal: Wallenbergsalen

11.15-12.00 **Barn och ungdom**
Ann Hellström
Presentatör: John-Olov Jansson
Sal: Wallenbergsalen

12.00-13.00 **Lunch**

13.00-14.30 **PARALLELLA SEMINARIER DEL I**

Seminarium 1.
Psykiatri
Mikael Landén,
Sal: Wallenbergsalen

Seminarium 2.
Melanom
Roger Olofsson Bagge
Sal: Europa

14.30-15.00 **Kaffe**

15.00-16.30 **PARALLELLA SEMINARIER DEL II**

Seminarium 5.
Ortopedi
Helena Brisby
Sal: Antarktis

Seminarium 6.
Tarmfloran
Fredrik Bäckhed
Sal: Wallenbergsalen

16.30-17.00 **SUMMERING OCH AVSLUTNING**

Olle Larkö, Barbro Fridén och
Ann-Marie Wennberg
Sal: Wallenbergsalen

Presentatörer

Ann-Marie Wennberg

John-Olov Jansson

Seminarium 3. **Personcentrerad vård**

Inger Ekman

Sal: Sydamerika

Seminarium 4. **Stroke**

Christina Jern

Sal: Antarktis

Seminarium 7. **Bildbaserad diagnostik och behandling**

Mikael Hellström

Sal: Sydamerika

Seminarium 8. **Cancer**

Karin Sundfeldt

Sal: Europa

DAGENS PROGRAM

Med reservation för eventuella ändringar

08.30-09.00

Registrering, kaffe

09.00-09.15

Inledning

Olle Larkö, Barbro Fridén och Ann-Marie Wennberg

HUVUDSEMINARIER

09.15-10.00 Sal: Wallenbergsalen

Forskning kring nya behandlings- möjligheter för njursjuka patienter

Nya mål för mer specialiserad terapi mot njursjukdom

Jenny Nyström, PhD, professor i fysiologi

**Orellanin som möjlig terapi mot metastaserad
njurcancer**

Börje Haraldsson, professor i njurmedicin

Ex-vivo perfusion av njurar

John Söfteland, transplantationskirurg, doktorand

Kort paneldiskussion

10.00-10.30 **Kaffe**

10.30-11.15 Sal: Wallenbergsalen

AGECAP och H70 – exempel på multidisciplinära och translationella forskningsprojekt

**H70 – från gener och neuronala nätverk till arbetsliv och
psykisk hälsa**

Ingmar Skoog, professor, överläkare

**Metoder att mäta synapsfunktion in vivo – möjligheter för
diagnostik och läkemedelsutveckling**

Kaj Blennow, professor

**Användning av kvalitativa metoder inom
populationstudier – Vad tillför det?**

Synneve Dahlin-Ivanoff, professor

11.15-12.00 Sal: Wallenbergsalen

Det för tidigt födda barnet – Hot och framtidsutsikter

Långtidseffekter och behandling av ögon och synpåverkan hos för tidigt födda barn

Ann Hellström, professor, överläkare

Långtidseffekter av för tidig födelse

Karin Sävman, överläkare, medicine doktor

Mekanismer kopplade till för tidig födelse

Bo Jakobsson, medicine doktor, PhD, professor

Experimentella perinatale hjärnskademodeller

Carina Mallard, professor, PhD

Behandling av perinatale hjärnskador

Henrik Hagberg, professor, överläkare

12.00-13.00 **Lunch**

13.00-14.30

PARALLELLA SEMINARIER DEL I

Seminarium 1. Sal: Wallenbergsalen

Psykiatriska sjukdomar – ett folkhälsoproblem

Inledning

Mikael Landén, professor, överläkare

Biomarkörer i populationsstudierna

Silke Kern, medicine doktor, överläkare

SSRI-behandling vid depression: misslyckade droger eller missvisande studier?

Fredrik Hieronymus, forskarstuderande, läkare

Proteomik. Vad är det? Och kan det lära oss något om psykiatriska sjukdomar?

Jessica Holmén-Larsson, medicine doktor

Hur vanliga är egentligen psykiatriska symtom och diagnoser hos äldre?

Robert Sigström, medicine doktor, ST-läkare i psykiatri

Kognitiv funktion vid bipolär sjukdom

Timea Sparding, forskarstuderande, leg psykolog

Nya läkemedelsbehandlingar för alkoholberoende

Andrea deBejczy, forskarstuderande, läkare

Hur upplever patienten en akut suicidal episod?

Anna Maria Nilsson, forskarstuderande, överläkare

Avslutning

Mikael Landén, professor, överläkare

Seminarium 2. Sal: Europa

Nya behandlingar vid melanom

Introduktion om uveala melanom och SCANDIUM-studien

Roger Olofsson Bagge, sektionschef, specialistläkare

Genetik och framtida targets

Jonas Nilsson, professor

Från idé och grundvetenskap till studie på patienter – PEMDAC

Lars Ny, docent

Seminarium 3. Sal: Sydamerika

Personcentrerad vård

Inledning

Inger Ekman, professor, föreståndare

Varför är IBS så vanligt bland kvinnor?

Ida Björkman, leg sjuksköterska, doktorand

Personcentrerad eHälsa för personer som lever med en kardiovaskulär sjukdom

Andreas Fors, leg sjuksköterska, hälsopedagog, fil dr

Är styrketräning farligt när man har fibromyalgi?

Anette Larsson, fysioterapeut, medicine doktor

Känsligt hjärta – kan känslor påverka hjärtats funktion?

Sara Wallström, leg sjuksköterska, doktorand

Avslutning med diskussion

Seminarium 4. Sal: Antarktis

Stroke – nya revolutionerande behandlingar på gång!

Inledning

Christina Jern, professor, överläkare

Stroke - vad är det och varför är det så bråttom?

Lars Rosengren, professor, överläkare

Kan vi skilja blödning från infarkt redan i ambulansen?

Christer Axelsson, bitr professor och Johan Herlitz, professor, överläkare

Reperfusion in brain schema – new evidence for treatment with endovascular mechanical thrombectomy.

Turgut Tatlisumak, professor, överläkare

OBS! Föredraget hålls på engelska

Strokegener – hur letar vi efter dem, har vi hittat några?

Katarina Jood, bitr universitetslektor, överläkare,

Christina Jern, professor, överläkare och Tara Stanne, fil dr

Efter stroke: rehabilitering ger möjligheter

Åsa Lundgren-Nilsson, docent, bitr verksamhetschef,

Margit Alt Murphy, medicine doktor, fysioterapeut

14.30-15.00 **Kaffe**

15.00-16.30

PARALLELLA SEMINARIER DEL II

Seminarium 5. Sal: Antarktis

Några exempel på hur och om vad ortopedisk forskning bedrivs

Inledning

Helena Brisby, professor, överläkare

Forskning kring höftprotesoperationer

Maziar Mohaddes, specialistläkare, medicine doktor

Hur kommer man vidare som forskare efter disputation i en klinisk specialitet?

Kajsa Rennerfeldt, specialistläkare, medicine doktor

Forskning med hjälp av frakturregistret

David Wennergren, specialistläkare, forskarstuderande

Införandet av en ny metod under vetenskaplig utvärdering – Höftartroskopier /CAM operation

Mikael Sansone, specialistläkare, medicine doktor

Seminarium 6. Sal: Wallenbergsalen

Tarmflorans påverkan på hälsa och sjukdom

Introduction to gut microbiota in health and disease

Fredrik Bäckhed, professor

Microbial involvement in IBS and IBD

Lena Öhman, docent

Gut microbiota and bariatric surgery – New modes of action for metabolic surgery

Valentina Tremaroli, medicine doktor

OBS! Föredraget hålls på engelska

Regulation of mucus structure and function by the gut microbiota

Malin Johansson, medicine doktor

Wrap-up

Fredrik Bäckhed, professor

Seminarium 7. Sal: Sydamerika

Bildbaserad diagnostik och behandling

Inledning

Mikael Hellström, professor, överläkare radiologi

SCAPIS – Vad är det?

Göran Bergström, professor, överläkare klinisk fysiologi

Fel fettfördelning? Datortomografi avslöjar allt...

John Brandberg, överläkare radiologi

Hjärta och kranskärl – vem löper risk? Datortomografi nytt diagnostiskt vapen

Caroline Berntsson, specialistläkare radiologi

Prostata: PSA och screening – Vem ska biopseras?

Vem ska opereras? Kan magnetkameran ge svar?

- Studier av MR:s roll vid utredning av högt PSA-värde

Jonas Hugosson, professor urologi

- MR-bildgivning vid prostatadiagnostik

Stephan Maier, professor radiologi

Aorta-aneurysm och perifer kärlsjuka – bildstyrda tekniker på frammarsch

- 3D-styrd EVAR (behandling av aorta-aneurysm)

Giasemi Koutouzi, specialistläkare radiologi

- Nytt koncept för klinisk utvärdering av bildstyrd behandling vid benartärsjukdom (SWEDEPAD-studien)

Joakim Nordanstig, överläkare kärlkirurgi

Seminarium 8. Sal: Europa

Aktuell translationell forskning vid Sahlgrenska Cancer Center

Utveckling av test för tidig diagnostik av äggstockscancer

Karin Sundfeldt, professor

A robotic approach to drug screening for triple negative breast cancer

Paul Fitzpatrick, PhD

OBS! Föredraget hålls på engelska

MYB onkogenen – ett nytt mål för cancerbehandling

Mattias K. Andersson, PhD

MethPed: förbättrad cancerdiagnostik med hjälp av epigenetiska profiler

Helena Carén, PhD

Antioxidanter och cancerprogression

Mohamed Ibrahim, PhD

16.30-17.00 Sal: Wallenbergsalen

SUMMERING OCH AVSLUTNING

Olle Larkö, Barbro Fridén och Ann-Marie Wennberg

DAGENS MODERATORER

09.15-12.00 HUVUDSEMINARIER

Forskning kring nya behandlings- möjligheter för njursjuka patienter

Jenny Nyström, PhD, professor i fysiologi

Jenny Nyström är professor i fysiologi och hennes forskningsområde är experimentell njurforskning. Forskargruppen jobbar med kliniska data och material i kombination med detaljerade analyser på gen och proteinnivå.

Just nu arbetar forskargruppen intensivt med en molekyl som verkar viktig för uppkomsten av IgA nefrit.

AGECAP och H70 – exempel på multidisciplinära och trans- lationella forskningsprojekt

Ingmar Skoog, professor, överläkare

Ingmar Skoog är professor i psykiatri. Han är föreståndare för AgeCap, Centrum för åldrande och hälsa vid Göteborgs universitet, och leder forskningsgruppen Epinep vid institutionen för neurovetenskap och fysiologi, samt populationsstudierna H70, som han arbetat i sedan 1984.

Det för tidigt födda barnet – Hot och framtidsutsikter

Ann Hellström, professor, överläkare

Ann Hellström är professor vid institutionen för neurovetenskap och rehabilitering, avdelningen för oftalmiatrik, Sahlgrenska akademien och överläkare på ögonkliniken för barn på Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Hennes forskargrupp har erhållit Athena priset och bedriver preklinisk samt klinisk forskning i nära samarbete med Harvard Medical School, Boston. På kliniksidan har man ett starkt nationellt samt internationellt samarbete med specialister inom Oftalmologi, Neonatologi, Endokrinologi och Obstetrik i strävan att finna nya behandlingsmetoder för ögon och synskador som drabbar prematurfödda barn.

13.00-14.30 **PARALLELLA SEMINARIER DEL I**

Seminarium 1. Psykiatriska sjukdomar – ett folkhälsoproblem

Mikael Landén, professor, överläkare

Är föreståndare för Sahlgrenskas psykiatriska forsknings- och undervisningscenter (SPFU). SPFU inrättades som ett gemensamt åtagande 2012 av Sahlgrenska akademien och Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Syftet är att stärka klinisk psykiatrisk forskning och utbildning i Göteborg. Landén bedriver själv klinisk psykiatrisk forskning med speciellt fokus på bipolära syndrom. 2015 tilldelades han Ingvar-priset för forskning inom klinisk neurovetenskap.

Seminarium 2. Nya behandlingar vid melanom

Roger Olofsson Bagge, sektionschef, specialistläkare

Är disputerad kirurg och chef för sektionen för bröst och melanomkirurgi vid SU/Sahlgrenska. Han har ett stort intresse för både klinisk och translationell forskning inom området malignt melanom och är tillsammans med professor Jonas Nilsson och docent Lars Ny en av grundarna till Sahlgrenska Translational Melanoma Group (SATMEG).

Seminarium 3. Personcentrerad vård

Inger Ekman, professor, föreståndare

Inger Ekman, professor i omvårdnad vid institutionen för vårdvetenskap och hälsa och föreståndare för GPCC (Centrum för personcentrerad vård vid Göteborgs universitet). GPCC är ett forskningscentrum i vårdforskning och ett av regeringens strategiska forskningsområden (SFO) med cirka 30 forskargrupper främst från vård- och hälsovetenskaperna men också andra discipliner såsom medicin, pedagogik och ekonomi är representerade.

Seminarium 4. Stroke – nya revolutionerande behandlingar på gång!

Christina Jern, professor, överläkare

Christina Jern leder sedan många år en forskargrupp som studerar stroke med fokus på genetik och hemostas. Hon är ordförande för Stroke Centrum Väst, vars vice ordförande är prof Johan Herlitz och föreståndare är prof Lars Rosengren. Under seminariet presenteras nya forskningsrön från alla strokevårdskedjans delar; inte minst kommer prof Turgut Tatlisumak beskriva de nya banbrytande trombektomistudierna.

15.00-16.30 PARALLELLA SEMINARIER DEL II

Seminarium 5. Några exempel på hur och om vad ortopedisk forskning bedrivs

Helena Brisby, professor, överläkare

Inom ortopedi bedrivs forskning kring en mängd olika tillstånd som påverkar vår förmåga att röra oss. På avdelningen för Ortopedi, GU och ortopedkliniken SU/S är vi drygt 80 personer som arbetar med forskning på olika sätt. Under detta symposium avses att ge en presentation av några pågående projekt samt diskutera hur man kommer vidare som forskare efter disputation.

Seminarium 6. Tarmflorans påverkan på hälsa och sjukdom

Fredrik Bäckhed, professor

Fredrik Bäckhed är föreståndare för Wallenberg-laboratoriet för kardiovaskulär och metabolforskning samt professor i molekylär medicin med särskild inriktning på den normala tarmfloran och dess påverkan på vår ämnesomsättning. Fredrik och hans grupp undersöker framför allt hur en förändrad tarmflora kan påverka diabetes och kardiovaskulär-sjukdom.

Seminarium 7. Bildbaserad diagnostik och behandling

Mikael Hellström, professor, överläkare radiologi

Inom radiologin forskar vi på de radiologiska metodernas roll för bättre detektion och karakterisering av sjukdomar, samt hur resultaten kan utnyttjas som biomarkörer för till exempel kardiovaskulär sjukdom och cancer. En viktig uppgift är att skapa evidens för introduktion av nya metoder, samt att utveckla bildstyrda behandlingar av till exempel tumörer och kärlsjukdomar. Mikael's grupp fokuserar framför allt på gastrointestinal och urogenital tumördiagnostik.

Seminarium 8. Aktuell translationell forskning vid Sahlgrenska Cancer Center

Karin Sundfeldt, professor

Målsättningen med vår forskning är att utveckla ett test som kan hjälpa oss i diagnostiken av en äggstockscysta så att den enskilda kvinnan får rätt behandling; stor kirurgi av super-specialiserad cancerkirurg eller minimal-invasiv fertilitetsbevarande kirurgi? Testet kan vara ett blodprov, cellprov från livmodern eller direkt från cystan och bygga på specifika biomarkörer eller DNA-spår från tumören. Kunskapen ger också information om optimal behandling efter operationen.

TACK TILL ARRANGÖRERNA

*Anna Nilsdotter,
FoUU-chef, docent*

*Lena Edemell,
sektionsledare,
FoUU-koordinator*

*Anna Sonberger,
eventkoordinator*

*Peter Naredi,
professor*

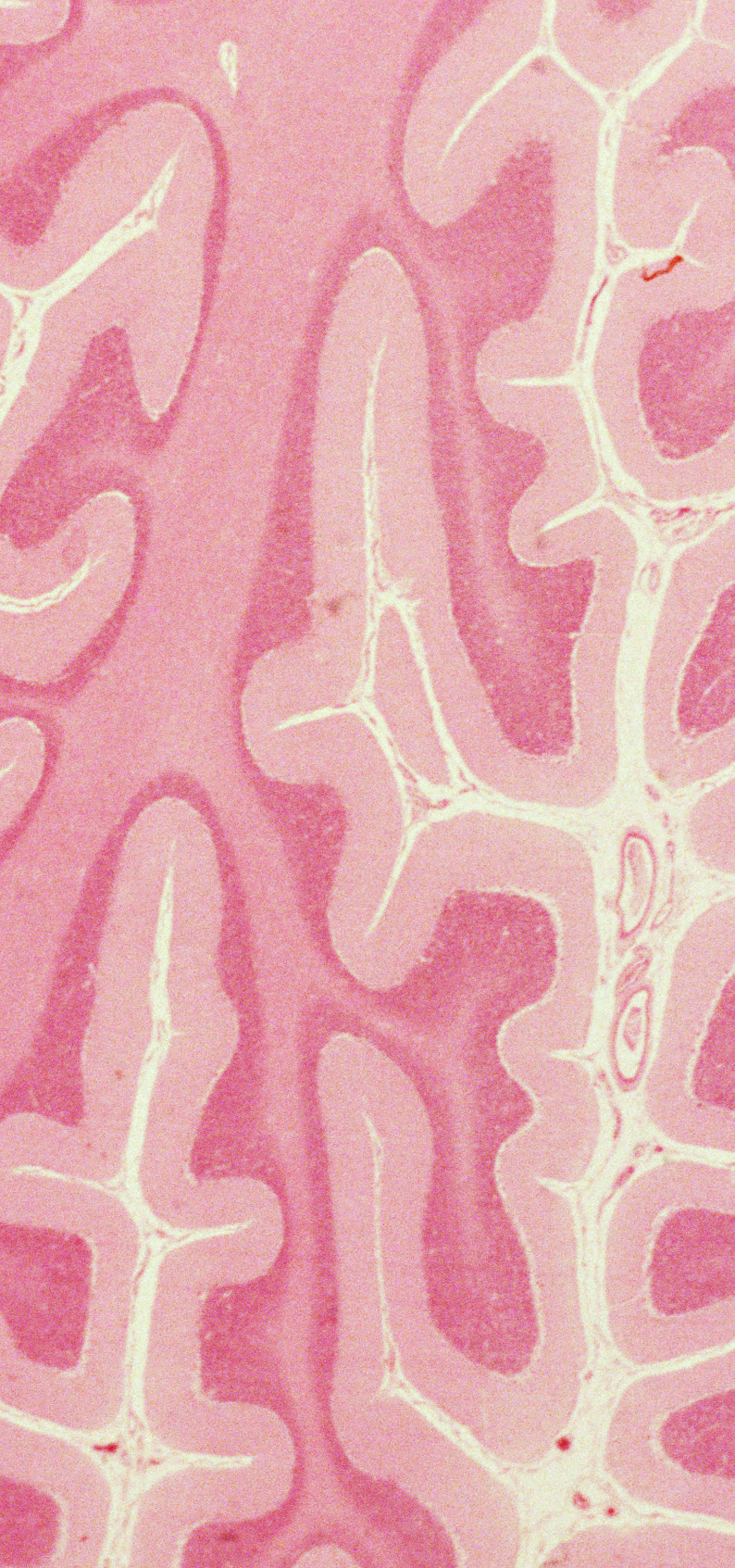
*John-Olov Jansson,
professor*

*Ingela Lundgren,
professor, prefekt*

*Ann-Marie Wennberg,
professor, områdes-
chef*

GÖTEBORGS UNIVERSITET

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN
SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET